

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 1/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 14. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť P. H., zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Krokošom, Advokátska kancelária, A. Hlinku 3, Detva, vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Šoltýska konaných 15. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. H. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2014 doručená sťažnosť P. H. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Šoltýska konaných 15. novembra 2014. Sťažovateľ formálne smeruje (formálnym označením) svoju sťažnosť proti Mgr. M. H.

2. Sťažovateľ uviedol, že vo voľbách do orgánov samosprávy obce Šoltýska mal záujem kandidovať na funkciu starostu obce a bol zaregistrovaný ako kandidát č. 3. Dňa 12. novembra 2014 sa v odpoľudňajších hodinách písomne vzdal svojej kandidatúry, a to doručením listu, ktorého obsahom bol prejav vôle vzdať sa kandidatúry, predsedníčke miestnej volebnej komisie obce Šoltýska M. L. Následne obec Šoltýska 13. novembra 2014

a 14. novembra 2014 informovala obyvateľov prostredníctvom miestneho rozhlasu o sťažovateľovom vzdaní sa kandidatúry na funkciu starostu obce.

3. Podľa sťažovateľa došlo k volebnému deliktu z dôvodu, že nedošlo k platnému vzdaníu sa jeho kandidatúry na funkciu starostu obce Šoltýska, keďže nebola dodržaná trojdňová lehota na vzdanie sa kandidatúry v zmysle § 19 ods. 1 (v spojení s § 23, pozn.) zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“). Podľa sťažovateľa tak mal mať možnosť kandidovať 15. novembra 2014 vo voľbách na funkciu starostu obce Šoltýska, a tým, že mu toto právo bolo zo strany miestnej volebnej komisie odopreté, bolo porušené jeho právo garantované čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

4. Ďalej sťažovateľ namieta, že došlo k porušeniu volebného moratória tým, že 13. novembra 2014 a 14. novembra 2014 obec informovala obyvateľov prostredníctvom miestneho rozhlasu o sťažovateľovom vzdaní sa kandidatúry na funkciu starostu, čím došlo k porušeniu § 30 ods. 11 zákona o voľbách.

5. V závere sťažovateľ namietol, že k ďalšiemu volebnému deliktu došlo po uskutočnených voľbách, keďže zápisnicu miestnej volebnej komisie podpísal ako predseda miestnej volebnej komisie M. J., pričom pred voľbami vystupovala ako predsedníčka miestnej volebnej komisie M. L.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vyhlási voľby starostu obce Šoltýska uskutočnené 15. novembra 2014 za neplatné.

II.

7. Predmetom volebnej sťažnosti je námietka sťažovateľa, ktorý na základe jeho písomného prejavu vzdať sa kandidatúry na funkciu starostu obce Šoltýska vo voľbách uskutočnených 15. novembra 2014 nebol kandidátom na funkciu starostu obce v týchto voľbách, že (i) došlo k porušeniu jeho práva garantovaného čl. 30 ods. 1 ústavy z dôvodu, že mu vo voľbách bolo miestnou volebnou komisiou obce Šoltýska protiprávne znemožnené kandidovať na funkciu starostu obce. Podľa sťažovateľa nedošlo k platnému vzdaníu sa jeho

kandidatúry z dôvodu nedodržania trojdňovej zákonnej lehoty pre vzdanie sa kandidatúry podľa § 23 v spojení s § 19 ods. 1 zákona o voľbách. Sťažovateľ súčasne namieta (ii) porušenie volebného moratória zo strany miestnej volebnej komisie obce Šoltýska a rovnako namieta (iii) spáchanie volebného deliktu miestnou volebnou komisiou obce Šoltýska po uskutočnených voľbách z dôvodu, že zápisnicu miestnej volebnej komisie po voľbách podpísal ako predseda miestnej volebnej komisie M. J., pričom pred voľbami vystupovala ako predsedníčka miestnej volebnej komisie M. L.

8. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa § 59 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v [§ 18 ods. 1 písm. a\) až e\)](#) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v [§ 20](#) zákona o ústavnom súde musí obsahovať údaje a dôkazy o tom, že sťažovateľ je oprávneným navrhovateľom podľa [§ 59](#); to neplatí v prípade navrhovateľov uvedených v [§ 18 písm. a\) až e\)](#).

9. Ústavný súd na základe uvedeného skutkového stavu, námietok sťažovateľa a platnej a účinnej legislatívy Slovenskej republiky uzatvára, že sťažovateľ nie je aktívne legitimovanou osobou na podanie volebnej sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy v spojení s § 59 a nasl. zákona o ústavnom súde, keďže na základe vlastného písomného vzdania sa

kandidatúry (ktoré sám vo svojej sťažnosti potvrdil a doložil kópiami listín) nebol kandidátom na funkciu starostu obce Šoltýska vo voľbách uskutočnených 15. novembra 2014 a sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podľa zákona o ústavnom súde podať kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov (podmienka ustanovená § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde), resp. sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov (podmienka ustanovená § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Pokiaľ sťažovateľ zastával právny názor, že postupom miestnej volebnej komisie pred uskutočnením volieb došlo k nezákonnému postupu tým, že miestna volebná komisia bez zákonného dôvodu (t. j. bez platného vzdania sa kandidatúry) zverejňovala vzdanie sa kandidatúry sťažovateľa na funkciu starostu obce, čím by teda v konečnom dôsledku miestna volebná komisia mohla nezákonne zasiahnuť do platnej registrácie sťažovateľa ako kandidáta na funkciu starostu obce, nezákonne negovať (zrušiť) predchádzajúcu registráciu kandidáta (t. j. sťažovateľova právna pozícia by zodpovedala stavu ako keby k registrácii nedošlo) a mariť sťažovateľovu platnú kandidatúru na funkciu starostu obce, bol oprávnený postupovať podľa § 250zd zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) a podať návrh na príslušný všeobecný súd v rámci osobitného konania a domáhať sa vydania rozhodnutia o ponechaní sťažovateľa ako registrovaného kandidáta v príslušných voľbách, a teda domáhať sa upustenia od namietaného nezákonného zasahovania miestnej volebnej komisie do platnej registrácie kandidáta, resp. následne po vyčerpaní uvedeného právneho prostriedku nápravy v konaní podľa § 250zd OSP podať sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy na preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorý bol primárne oprávnený poskytnúť sťažovateľovi ochranu v osobitnom konaní v otázkach nezaregistrovania kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy obce, príp. nezákonného zásahu alebo marenia platnej registrácie kandidáta, ktoré vo svojej podstate nezákonne neguje predchádzajúcu registráciu kandidáta a nezákonne neumožňuje fyzickej osobe kandidovať vo voľbách.

11. Ústavný súd už v minulosti k fáze prípravy volieb pri registrácii kandidátnych listín uviedol: *«Zákonodarca... s výkonom pasívneho volebného práva podľa zákona*

o voľbách do orgánov samospráv... spája určité podmienky alebo predpoklady, a zároveň v ňom pre účely kontroly splnenia uvedených predpokladov stanovuje aj osobitný mechanizmus, v ktorom v prípravnej fáze volieb v rámci súťaže politických síl právomoc preskúmania splnenia uvedených podmienok voliteľnosti u jednotlivých kandidátov zveruje volebnej komisii... Na regulárnosť tejto „súťaže“ vo fáze prípravy volieb pri registrácii kandidátnych listín v prípade, že volebná komisia rozhodne o vyčiarknutí kandidáta z kandidátnej listiny, dohliada všeobecný súd, ktorý má možnosť preskúmať takéto rozhodnutie, na základe návrhu iniciovaného vyčiarknutým kandidátom alebo politickou stranou. Kontrola dodržania jednotlivých podmienok voliteľnosti v priebehu prípravy volieb je teda zákonom zverená priamo volebným komisiám a o opravnom prostriedku proti ich rozhodnutiu rozhoduje všeobecný súd, ktorý dozerá na zákonnosť takéhoto postupu. ... Funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov.» (pozri uznesenie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 2/2010 z 27. januára 2010). Zákonodarca teda vytvoril typ súdneho konania na zabezpečenie kontroly ústavnosti a zákonnosti procesu registrácie kandidátnych listín pre voľby do orgánov samosprávy obce a zveril ju všeobecným súdom v zmysle Občianskeho súdneho poriadku (porov. uznesenie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 38/2011 z 2. februára 2011).

12. Sumarizujúc už uvedené, námietky, ktoré možno v rámci prípravy volieb pri registrácii kandidátnych listín vzniesť primárne v osobitnom konaní pred všeobecným súdom (podľa § 250zd OSP) v súvislosti s nezaregistrovaním alebo nezákonným zásahom, ktorý neguje predchádzajúcu platnú registráciu kandidáta, nemožno uplatniť prvotne až v konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom po uskutočnení volieb, keďže sťažovateľ mal využiť efektívny prostriedok nápravy, ktorý mu v čase prípravy volieb účinne poskytoval platný a účinný § 250zd OSP. Tieto námietky (t. j. ktoré možno v rámci prípravy volieb pri registrácii kandidátnych listín vzniesť primárne v osobitnom konaní pred všeobecným súdom) *a fortiori* nemožno vzniesť v konaní podľa čl. 129 ods. 2 ústavy v spojení s § 59 a nasl. zákona o ústavnom súde fyzickou osobou, ktorá ani nebola kandidátom v predmetných voľbách do orgánov

samosprávy obcí (k obdobným záverom a všeobecne ku vzťahu osobitného konania vo fáze prípravy volieb a volebného súdnicstva súvisiaceho s výsledkami volieb porov. *mutatis mutandis* uznesenia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. Vol 36/2010 z 29. júna 2010, bod 8 a nasl.; a uznesenie sp. zn. Vol 14/2010 zo 17. júna 2010, bod 10 a nasl.).

13. Sťažovateľ nepreukázal a ani netvrdil, že využil postup podľa § 250zd OSP a domáhal sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde, a jeho sťažnosť adresovanú ústavnému súdu ani nie je možné z materiálneho (obsahového) hľadiska hodnotiť ako kvalifikovaný návrh na začatie konania o sťažnosti fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy v spojení s § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd sťažnosť na základe jej obsahu (predovšetkým trojice námietok rekapitulovaných v bode 7 tohto uznesenia) hodnotí ako volebnú sťažnosť podľa § 129 ods. 2 ústavy v spojení s § 59 a nasl. zákona o ústavnom súde, na podanie ktorej však sťažovateľ nie je aktívne legitimovaný z dôvodu, že na základe jeho písomného prejavu vôle vzdať sa kandidatúry nebol kandidátom na funkciu starostu obce Šoltýska, pričom otázky súvisiace s platnosťou alebo neplatnosťou tohto vzdania sa kandidatúry a s tým spojenou zákonnosťou alebo nezákonnosťou následného postupu miestnej volebnej komisie pred uskutočnením volieb spočívajúceho v uverejnení tohto vzdania sa bol sťažovateľ oprávnený pred uskutočnením volieb primárne namietat' v osobitnom konaní pred všeobecným súdom podľa § 250zd OSP, k iniciovaniu ktorého zo strany sťažovateľa nedošlo.

14. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde(...) návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania(...)

15. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2015